

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-10-15
KS/2024:379

Avsiktsförklaring inför bildande av familjecentral

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förslaget till avsiktsförklaring om bildande av en familjecentral i Hagalund.

Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningscheferna för socialförvaltningen respektive barn- och utbildningsförvaltningen att underteckna avsiktsförklaringen.

Sammanfattning

En familjecentral är en arena där kommuner och regioner genomför gemensamma tidiga insatser och ska minst innehålla följande fyra aktörer; barnmorskemottagning (BMM), barnavårdscentral (BVC), öppna förskolan och förebyggande socialtjänst.

Bildande av gemensam familjecentral syftar till att skapa större trygghet för de familjer som söker sig till verksamheten och att ingående aktörer gemensamt kan förebygga fysiska och psykiska problem i ett tidigt skede. På familjecentralen arbetar personal från flera olika verksamhetsområden tillsammans kring barnfamiljen.

Stadsledningsförvaltningen ser positivt på bildande av en familjecentral i Hagalund i Solna. Det bidrar till uppfyllnad av kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen att, i samverkan med berörda nämnder och med avstamp i medborgardialogen, genomföra Hagalundslyftet. Fokus i uppdraget är att utöka den kommunala verksamheten, förbättra stadsmiljön och öka tryggheten i området. De gemensamma lokalerna i Hagalund ska iordningställas i den fastigheten som benämns ”Flaggskeppet” och ägs av Solnabostäder AB som är dotterbolag till Bostadsstiftelsen Signalisten. Lokalanpassningarna beräknas vara klara så att familjecentralen kan öppna sin verksamhet under våren 2026.

Mot denna bakgrund föreslår stadsledningsförvaltningen att kommunstyrelsen beslutar att ingå avsiktsförklaring inför bildandet av familjecentral i gemensamma lokaler i Hagalund i Solna.

Alessandra Wallman
Stadsdirektör

Maria Rönnberg
Avdelningschef

Beslutet expedieras till:

Socialförvaltningen
Barn- och utbildningsförvaltningen
Barnhälsovård BVC Stockholm Norra
Barnmorskemottagning BMM Stockholm Norra

Bakgrund

Familjecentralen är inte en ny samverkansmodell utan har över 50 år på nacken. Idag är det många av landets kommuner och regioner som valt att arbeta enligt samverkansmodellen familjecentral. Med familjecentral menas en samlokalisering av barnmorskemottagning, barnhälsovård, öppen förskola och förebyggande socialtjänst. För att få starta familjecentral med tilläggsavtal med regionen krävs att minst två aktörer ska vara samlokaliserade. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

En familjecentral ska vara hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande och riktas till blivande föräldrar, föräldrar och barn. Familjecentralen är en del i att främja trygga uppväxtvillkor för barn genom att sprida kunskap till att stödja blivande föräldrar/föräldrar. Familjecentralens syfte är att i samverkan minska den fysiska, psykiska och sociala hälsan bland barn, att minska ojämlikheten i hälsa bland barn samt minska risken för att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem.

Det övergripande och långsiktiga målet är att uppnå en god och jämlik hälsa hos blivande föräldrar, föräldrar, barn och andra viktiga vuxna runt barnet. För att nå målet ska familjecentralen arbeta med att erbjuda hälsofrämjande, förebyggande och anpassade insatser och aktiviteter utifrån individens behov. Detta för att skapa trygghet för barnet under dess tidiga levnadsår.

På familjecentralen samordnas och samlokaliseras främjande och förebyggande arbete för barn och föräldrar eller andra viktiga vuxna runt barnet. Det innebär att familjecentralen fungerar som en ingång för att nå alla barn och föräldrar på samma ställe för att erbjuda kompletterande stödformer för föräldrar som är i behov av det. Familjecentralen är alltså en arena där kommuner och regioner genomför tidiga insatser dels inom sina respektive verksamheter men också i gemensamt i samverkan.

Det gemensamma uppdraget kring samverkan inom familjecentralen innebär bland annat att samverkande parter bidrar genom att exempelvis;

- medarbetare har kunskap om innebörden av att verksamheten är en del i en familjecentral och att uppdraget på familjecentralen är större bredare än den egna professionens uppdrag,
- medarbetare har kännedom om familjecentralens övriga verksamheters uppdrag, regelverk och kompetenser inom familjecentralen,
- medarbetarna bidrar till framtagande av verksamhetsplan och uppföljning av, familjecentralen och har samsyn om familjecentralens mål, uppdrag och arbetssätt
- erbjuda föräldrastöd i olika former
- delta i gemensam utbildning och handledning
- alla professioner deltar och bidrar i samverkansmöten och andra gemensamma planeringsdagar för familjecentralen.

Start av familjecentral

Solna kommun har tillsammans med Barnhälsovård BVC Stockholm Norra och Barnmorskemottagning BMM Stockholm Norra tagit initiativ till att bilda en familjecentral med gemensam verksamhet i lokaler i Hagalund. För det gemensamma arbetet med att bilda en familjecentral tecknas en avsiktsförklaring mellan de fyra samarbetsparterna. I och med avsiktsförklaringen förklarar sig parterna medverka till bildande av en familjecentral i Solna. Vidare förklarar Barnhälsovård BVC Stockholm Norra och Barnmorskemottagning BMM Stockholm Norra att de avser att söka tilläggsuppdrag för familjecentral inom vårdval BMM/BVC. Barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen använder i huvudsak medel som redan finns avsatta inom respektive nämnd.

Barnhälsovård BVC Stockholm Norra och Barnmorskemottagning BMM Stockholm Norra bedriver idag sina verksamheter i lokaler i Solna centrum. Deras nuvarande verksamhet kommer fortsatt vara förlagd till lokaler i Solna centrum. Aktiviteter och samverkan inom ramen för familjecentralens uppdrag kommer dock ske i gemensamma lokaler i Hagalund i Solna tillsammans med öppna förskolan och förebyggande socialtjänst.

Inför start av familjecentral ska samverkan formaliseras i en gemensam överenskommelse/samverkansavtal mellan parterna. I avtalet ska övergripande mål, vad som ska uppnås och vilka roller som olika samverkansaktörer ska ha i arbetet regleras. Det gemensamma ekonomiska åtagandet mellan parterna ska också regleras i avtalet.

Barn- och utbildningsförvaltningen som driver öppna förskolans verksamhet och vars verksamhet är mest omfattande, föreslås vara samordnade part för familjecentralen och ansvara för att ta fram förslag till gemensamt samverkansavtal i nära dialog med övriga parter. Samverkansavtalet ingås formellt av förskolenämnden och socialnämnden som ansvarar för öppna förskolan och förebyggande socialtjänst.

De gemensamma lokalerna i Haglund ska iordningställas i den fastigheten som benämns "Flaggskeppet" och ägs av Solnabostäder AB som är dotterbolag till Bostadsstiftelsen Signalisten. Lokalanpassningarna beräknas vara klara så att familjecentralen kan öppna sin verksamhet under våren 2026.

Ekonomiska konsekvenser

Inrättande av en familjecentral i gemensamma lokaler innebär ett nytt ekonomiskt åtagande för både regionen och kommun. Utgångspunkten är att parterna ska stå för sina respektive kostnader som kan uppkomma.

Regionen har rätt att söka tilläggsuppdrag för familjecentral inom vårdval BMM/BVC för finansiering av sin del i verksamheten. BMM/BVC kommer bekosta resurser i form av egen personal som arbetar i uppdraget med familjecentral.

Solna stad kommer ha störst ytbehov i de gemensamma lokalerna och ska av den anledningen vara förstahandshyresgäst och stå för lokalhyra, el och lokalvård. Solna stad hyr redan idag lokaler för öppna förskolans verksamhet i Hagalund och kan då säga upp dessa lokaler. Kostnaderna för nuvarande lokaler beräknas motsvara öppna förskolans lokalkostnad i de gemensamma lokalerna.

Utöver öppna förskolans lokalbehov har övriga aktörer mindre behov av ytor och tillsammans har det totala behovet har beräknats till ca 330 kvm. Det bedöms innebära en ökad hyreskostnad på ca 100-200 tkr/år. Inför öppnande av familjecentralen våren 2026 kommer det stå klart vad de exakta hyreskostnaderna blir.

Därutöver tillkommer uppstartskostnader för inköp av möbler och annan utrustning och ökade driftkostnader för det gemensamma samverkansuppdraget för familjecentralen. Uppstartskostnaderna för staden får hanteras inom budgetprocessen 2025.

Den ekonomiska fördelningen mellan parterna ska detaljregleras i det samverkansavtal som parterna ska ta fram inför familjecentralens start.

Öppna förskolans och den förebyggande socialtjänstens verksamhetskostnader finns redan budgeterade och "flyttas in" i familjecentralen. Om det slutliga samverkansavtalet därutöver förutsätter en förstärkning av stadens verksamheter får frågan hanteras inom budgetprocessen 2025.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter

Bildande av gemensam familjecentral syftar till att skapa större trygghet för de familjer som söker sig till verksamheten och att ingående aktörer gemensamt kan förebygga fysiska och psykiska problem i ett tidigt skede. På familjecentralen arbetar personal från flera olika verksamhetsområden tillsammans kring barnfamiljen.

Stadsledningsförvaltningen ser positivt på bildande av en familjecentral i Hagalund i Solna. Det bidrar till kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen att, i samverkan med berörda nämnder och med avstamp i medborgardialogen, genomföra Hagalundslyftet. Fokus i uppdraget är att utöka den kommunala verksamheten, förbättra stadsmiljön och öka tryggheten i området.

En familjecentral som bjuder in föräldrar och barn redan när barnen är nyfödda skapar bättre förutsättningar för föräldrar att känna sig trygga i miljön och i sina kontakter med Region och kommun. Det kan i sin tur ge bättre förutsättningar för föräldrar att känna sig bekväma i att ta emot samhällets stöd.

Mot denna bakgrund föreslår stadsledningsförvaltningen att kommunstyrelsen beslutar att ingå avsiktsförklaring inför bildandet av familjecentral i gemensamma lokaler i Hagalund i Solna. Stadsledningsförvaltningen föreslår att avsiktsförklaringen undertecknas av förvaltningscheferna för barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen då det främst är deras verksamheter som staden ska bidra med.